

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ, ВИМОГИ ДО КОРМІВ ТА ТЕХНІКА ГОДІВЛІ НОРОК

Лісогурська Д. В., кандидатка с.-г. наук, доцентка
Блажиєвський Р. В., здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
blachevskiy@gmail.com
*Поліський національний університет,
м. Житомир, Україна*

Норка - живий і спритний звір з блискавичною реакцією. Проте властиву виду злобність вони зберегли. Цих звірів не можна брати до рук без спеціальних запобіжних заходів.

Завдяки витягнутому в довжину тулубу (довжина самців 35-50 см, самок - 30-45 см від носика до кореня хвоста) і великій рухливості спинних хребців норки можуть вільно вигинати тіло в різних напрямках і легко проникати навіть через невеликий отвір. Маса їх, як правило, варіює у самців – від 1,5 до 3 кг, у самок – від 0,9 до 1,5 кг. Зустрічаються і більші звірі. Забарвлень норок існує безліч - більше 300, з яких на звірофермах поки використовують лише 30. Звірівники дають їм гучні, красиві назви, називають за фарбуванням волосяного покриву: пастель, паломіно, янтарна, сріблясто-блакитна, сталава, хрестівка, орхидпас, норки, соболині норки (по волосяному покриву ці тварини нагадують відповідно кроликів та соболів).

Кольорових норок, що вирощуються в клітинах, за забарвленням опущення поділяють на групи: коричневі, блакитні, білі та чорні.

Молодняк норок росте швидко. Перший раз маса цуценят подвоюється на 6-7-й день життя, другий - на 12-13-й день, до 20-го дня їх жива маса досягає 85-120 г. Зуби починають прорізуватися у 15-18-денних цуценят. Першими з'являються нижні ікла або середні різці, потім решта різців і в тому ж порядку зуби на верхній щелепі. З 30-го дня починається зміна молочних зубів незмінними. Одна з особливостей норок полягає в зміні ікол: молочні ікла випадають тільки після того, як майже повністю виростуть постійні. Корінні зуби починають прорізуватися у 40-45-денного молодняка. Повний розвиток всіх зубів закінчується на 65-75 день життя.

Слуховий прохід у новонароджених щенят закритий шкірними складками основи вушної раковини. Наприкінці першого місяця життя у цуценят складки збільшуються і починають розходитися. До 29-30-го дня слуховий прохід повністю відкривається. Значно пізніше, ніж у представників сімейства собачих, у норок, розплющуються очі на 30-31-й день.

У перші дні життя цуценята не здатні до терморегуляції. Перші її ознаки з'являються

на другому тижні, а до місячного віку хімічна терморегуляція виражена досить чітко, хоча значні зниження або підвищення зовнішньої температури ще призводять до змін температури тіла.

Волосяний покрив, що ледь з'явився у новонароджених, до 6-8-го дня майже повністю покриває тіло. Безволосими залишаються лише промежини та внутрішній бік стегон. Первинне волосся росте до 20-25-денного віку щенят. Формування літнього волосся у 2,5-3-місячного молодняку наприкінці липня-серпня закінчується і починається закладка спочатку остьового, а потім і пухового зимового волосся. У вересні літнє волосся починає поступово випадати при одночасному відростанні зимового.

Вимоги до кормів для норок. За існуючої технології м'ясоїдних хутрових звірів годують вологими мішанками із сирих, варених та сухих кормів. Готова кормосуміш повинна відповідати наступним вимогам.

1. Складатися з добре подрібнених кормів, що легко змішуються. Корми в мішанці повинні розподілятися рівномірно, щоб звірі не могли вибирати з неї ласі корми, залишаючи кістки, зелень, кашу. Розмір окремих частинок не повинен перевищувати: м'ясо-рибних кормів - 5 мм, овочів - 1-1,5, зернових та інших сухих кормів - 0,8 мм.

2. Корм має бути однорідним, рівномірно містити всі інгредієнти в тому співвідношенні, в якому вони включені до раціону.

3. Мати певну консистенцію та в'язкість з урахуванням сезону року та віку звірів. Не розсипатися при роздачі та поїданні звіром, але й не бути надто клейким, оскільки це погіршує поїдання та збільшує залишки в кормопереробних та роздавальних машинах. Взимку, особливо в морози, кормосуміш роблять густіше, ніж улітку. При роздачі корму на сітку його замішують густіше. Більш рідка маса корму потрібна лактуючим самкам і цуценям у ранньому віці, особливо при їх підгодівлі.

4. Кормосуміш має бути доброякісною. Усі кормові інгредієнти суміші перед згодовуванням мають пройти ветеринарно-санітарну експертизу. Нові корми слід включати поступово, починаючи з 1-5 г на 100 ккал корму.

5. Температура готового корму має становити влітку близько $+6+12^{\circ}\text{C}$, узимку $+25^{\circ}$. Тривалість перемішування кормів у змішувачі не повинна перевищувати 15-20 хвилин після закладання останніх доз компонентів кормосуміші. Готову мішанку одразу направляють на ферму. Без добавки консервантів суміш можна зберігати трохи більше години з приготування до роздачі звірам. При переробці кормів і транспортуванні кормосуміш повинна бути захищена від забруднення пилом, стічними водами, гризунами, комахами і т.д.

Техніка годівлі норок. Готову кормосуміш доставляють на ферму в закритих транспортних засобах (в кормових агрегатах, ізотермічних кузовах і т. д.) і вивантажують у

візки, що калібруються, шеди або в бункери мобільних кормороздавачів. Навесні основному стаду звірів корм роздають частіше вручну, розкладаючи на внутрішні дерев'яні кормові полицьки, розташовані на дверцятах клітин. При годуванні цуценят під самкою корм кладуть спочатку в будиночки, а потім у вигули біля лаза на плоскі лотки-годівниці. З двомісячного віку і до забою молодняк норок годують сумішшю, яку кладуть на сітчасту стелю клітини. Потрібно суворо дотримуватись встановленого режиму годівлі. Молодняк та дорослих звірів зазвичай годують двічі на добу (вранці та ввечері). На одноразове годування норок краще переводити з вересня (після поділу поголів'я на племінних та забійних звірів).

Залишки корму-мішанки прибирають перед наступною роздачею, а у цуценят у підсосний період і в перші дні після відсадження - через 2-3 години після роздачі. Напувають звірів 2-3 рази на добу за допомогою шланга, взимку у сильні морози замість води в напувалку кладуть чистий сніг.

У різних країнах світу розробляється метод годування м'ясоїдних звірів сухими повнораціонними гранульованими комбікормами. Однак впровадження їх у практику стримується дефіцитом і високою вартістю основного компонента гранул - рибного борошна хорошої якості, а також труднощами із забезпеченням звірів водою в холодну пору року при утриманні у зовнішніх шедях та інших причин.

УДК: 636.2.034:591.545

ВПЛИВ РОКУ ТА МІСЯЦЯ ОСІМЕНІННЯ НА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ ТЕЛИЦЬ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ

Люта І. М., *магістр, асистентка*

liutaim@mnaui.edu.ua

*Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Питанням вивчення впливу віку першого осіменіння на молочну продуктивність корів давно займається багато вчених (Карлова та ін., 2018; Димчук та ін., 2022; Крамаренко, 2024). Також ряд науковців досліджували вплив року та сезону отелення і народження на формування молочної продуктивності та інших господарськи корисних ознак (Пославська та ін., 2015; Полупан та ін., 2022; Samia et al., 2022). На жаль, проблемі вивчення впливу року та місяця осіменіння телиць на їх продуктивність українськими вченими сьогодні приділяється